

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Константин Василев Пехливанов, доцент в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Катедра „Публичноправни науки“, доцент по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право (Административно право и административен процес)

относно дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ с наименование „Административнонаказателната отговорност на юридическите лица“, изготвен от Пламен Цанков Русев, докторант в Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“ - Благоевград, първично звено Катедра „Публичноправни науки“, докторска програма „Административно право и административен процес“, с научен ръководител проф. д-р Веселина Канатова-Бучкова

Представям настоящото становище като член на научното жури, назначено със Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1297/05.07.2024 г. С решение по Протокол № 1 на научното жури, назначено със заповедта, ми е възложено да изготвя становище.

Изводите ми по допустимостта на процедурата са следните: кандидатът за придобиване на ОНС „доктор“ съответства на минималните национални изисквания, авторефератът е коректно оформен, подаден е дължимият комплект документи съгласно изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Следователно дисертационният труд е допустим за разглеждане по същество пред научно жури.

Изводите ми по същество са следните:

Дисертационният труд е в общ обем 328 страници и следва класическата структура на увод, три глави, заключение и списък с

използвана библиография. Общият обем от 328 страници включва титулна страница, съдържание, 21 страници с опис на използваната библиография и съдебна практика и 308 страници същински аналитичен текст. Обемът на аналитичния текст съответства на приетите в практиката изисквания към обема на дисертационния труд, библиографията включва 164 цитирания, от които 38 на чужд език. Направено е сериозно и задълбочено изследване на релевантната литература. Темата е дисертабилна предвид изключителната значимост на административнонаказателната отговорност в стопанската дейност и дейността на различните юридически лица с нестопанска цел и особен статут, научните изводи на автора имат подчертан практически принос. Досега не ми е известно цялостно научно изследване, посветено на тази тема.

Глава първа „Юридическите лица и отговорността им в административното право: теоретични предизвикателства, сравнително-правен анализ и развитието ѝ в България“ анализира теоретичните предпоставки за обосновка на научния труд и различните теории, от които може да следва отговорността на юридическо лице, което е особен правен субект и не може да прояви вина в тесния смисъл на това понятие. Принос за мен са изследванията в англосаксонската правна теория, които у нас са слабо познати. Изследвано е развитието на института в България още преди приемането на ЗАНН. Предвид липсата на задълбочени изследвания в правната литература, мога да се съглася с извода на автора, че „отговорността на юридическите лица в ЗАНН не е възприета на основата на непротиворечива теоретична обосновка, а по прагматични причини и с цел защита на обществото“ и в този смисъл дисертационният труд попълва една съществена празнота в доктрината.

Глава втора „Отговорността на юридическите лица за неизпълнение на задължения към държавата и общините по чл. 83 от ЗАНН“ има силна практическа насоченост и е анализирана съдебната практика. Уместно е

практичното предложение за промяна в законодателството, като се установи изрично освобождаването на юридическото лице от отговорност при неизпълнение на тяхно задължение към държавата или общините при наличието на изключващите обществената опасност обстоятелства и да се предвиди изрично отпадане на отговорността при обективна невъзможност да се изпълни задължението или в случай, че неизпълнението е настъпило, независимо от това, че в организацията са били предприети достатъчно мерки, годни да предотвратят неизпълнението. Това би уеднаквило подходящо правния режим при виновената отговорност и обективната отговорност на юридическо лице, а освен това отговаря и на нуждите на практиката. Добра практическа насоченост имат и разсъжденията за дружества по ЗЗД, които в някои случаи с фикция законодателят приравнява на юридическо лице, но темата досега не е сериозно изследвана, а те имат своето място в стопанската дейност. Практическа насоченост има и анализът на имуществената санкция, която не е наказание в точния смисъл по ЗАНН, но има своите процесуални особености, и т.нар. в теорията „съпътстващи санкции“ с отнемане на вещи. За мен глава втора е най-силната и приносната от практическа гледна точка.

Глава трета „Отговорността на юридическите лица за престъпления“ разглежда материята, въведена с чл. 83а ЗАНН и следващите, която е относително нова в нашето право и не е изследвана в цялост. Материята е гранична между административното и наказателното право, но с оглед установяването ѝ в ЗАНН разглеждането е систематично правилно и практически пригодно.

От посочените приноси за мен лично особено важен е направеното разграничение между неизпълнението на задължение на юридическото лице към държавата или общините като основание за налагане на административнонаказателна отговорност на юридическите лица и сходни с него правонарушения, като административното нарушение и нередността

по смисъла на ЗУСЕФСУ – материя от особена важност и актуалност, по която дори съдебната практика още се произнася противоречиво. Друг принос от съществено за мен значение, както вече посочих, е предложението за ограничаване на административнонаказателната отговорност на юридическите лица по чл. 83 ЗАНН, като се предвидят хипотези, при които юридическото лице не следва да носи отговорност за неизпълненото си задължение.

Дисертационният труд заслужава отпечатване, което препоръчвам на автора. Научни и системни слабости не забелязвам, достатъчна е известна корекция, в частност бих препоръчал терминът „административна отговорност“ да се избягва и да се използва само „административнонаказателна“

Не съм установил данни за плагиатство и използване на чужди научни приноси по нерегламентиран от закона начин.

В заключение: намирам, че с качествата на представения дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор“ с наименование „Административнонаказателната отговорност на юридическите лица“ кандидатът Пламен Цанков Русев заслужава присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Административно право и административен процес“

Изготвил становището

(доц. д-р Константин Пехливанов)

09.09.2024

Пловдив

OPINION

by Assoc. Prof. Konstantin Vassilev Pehlivanov Ph.D., Associate Professor at the Faculty of Law of Plovdiv University “Paisii Hilendarski”, Public Law Department, Associate Professor in the Field of Higher Education 3. Social, Economic and Legal Sciences, professional field 3.6 Law (Administrative Law and Administrative Procedure) on the dissertation for the degree of Doctor with the title "The Administrative-Penal Liability of Legal Entities", prepared by Plamen Tsankov Rusev, PhD student at the Faculty of Law and History of Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, primary unit Public Law Department, PhD program "Administrative Law and Administrative Procedure", with scientific supervisor Prof. Veselina Kanatova-Buchkova Ph.D.

I am submitting this opinion as a member of the scientific jury appointed by Order of the Rector of Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad No. 1297/05.07.2024.

My conclusions on the eligibility of the procedure are as follows: the candidate for the PhD degree complies with the minimum national requirements, the abstract is correctly formatted, the due set of documents has been submitted in accordance with the requirements of the Promotion of Academic Staff in Republic of Bulgaria Act, the Regulation on its implementation and the Internal Rules for the Development of Academic Staff at the Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad. Therefore, the dissertation is admissible for substantive examination before a scientific jury.

My conclusions on the merits are as follows: the dissertation has a total volume of 328 pages and follows the classical structure of an introduction, three chapters, a conclusion and a list of references.

The total volume of 328 pages includes a title page, a table of contents, 21 pages of bibliography and case law cited, and 308 pages of substantive analytical text. The volume of the analytical text corresponds to the requirements accepted in practice for the volume of a dissertation; the bibliography includes 164 citations, of which 38 are in a foreign language. A serious and thorough study of the relevant literature has been made. The dissertation topic is of great importance in view of the exceptional significance of the administrative and criminal liability in the economic activity and activity of various legal entities with non-profit purpose and with special status, the author's scientific conclusions have an outlined practical contribution. So far, I am not aware of a comprehensive scientific study devoted to this topic.

Chapter One "Legal entities and their liability in Administrative Law: theoretical challenges, comparative legal analysis and its development in Bulgaria" analyses the theoretical premises for the justification of the scientific paper and the different theories from which the liability of a legal entity, which is a special legal subject and cannot be guilty in the strict sense of the term, may follow. I'd outline the research in Anglo-Saxon legal theory, which is little known here. The development of the institute in Bulgaria even before the adoption of the Administrative Violations and Punishments Act (AVPA) is studied. Given the lack of in-depth research in the legal literature, I can agree with the author's conclusion that "the liability of legal persons in the AVPA was not adopted on the basis of a consistent theoretical justification, but for pragmatic reasons and in order to protect society" and in this sense the dissertation fills a significant gap in the doctrine.

Chapter Two "Liability of legal entities for non-performance of obligations to the state and municipalities under Article 83 of the Criminal Code" has a strong practical focus and the case law is analysed. It is appropriate to make a practical

proposal for a change in the legislation by explicitly exempting the legal entity from liability for non-performance of their obligation to the state or municipalities in the presence of the circumstances excluding the public danger and to provide for an explicit waiver of liability in the case of objective impossibility to perform the obligation or in the case that the non-performance has occurred despite the fact that sufficient measures have been taken in the organization capable of preventing the non-performance. This would appropriately align the legal regime for fault liability and strict liability of a legal person and also meet the needs of practice. There are also good practical implications of the reasoning on *societas* contracts under the Obligations and Contracts Act, which in some cases the legislator has fictionally equated with a legal person, but the subject has not been seriously explored and they have their place in business. The analysis of the pecuniary sanction, which is not a punishment in the strict sense under the Criminal Code, but has its procedural peculiarities, and the so-called in theory "concomitant sanctions" with confiscation of property, also has a practical focus. For me, Chapter Two is the strongest and most contributory from a practical point of view.

Chapter Three "Liability of legal entities for crimes" deals with the matter introduced by Article 83a AVPA and the following, which is relatively new in our law and has not been studied in its entirety. The subject matter is borderline between administrative and criminal law, but in view of its establishment in AVPA, the examination is systematically correct and practically useful.

Out of the contributions, I personally consider particularly important the distinction made between the failure of a legal entity to perform an obligation to the state or municipalities as a ground for imposing administrative and criminal liability on legal entities and similar offences, such as administrative offence and irregularity

within the meaning of the Act on Management of EU Funds under Shared Management - a matter of particular importance and relevance, on which even the case law is still controversial. Another contribution of significant importance for me, as I have already pointed out, is the proposal to limit the administrative liability of legal persons under Article 83 AVPA by providing for hypotheses in which the legal person should not be held liable for its failure to fulfil its obligation.

The dissertation deserves publishing, which I recommend to the author. I do not notice any scientific and systematic weaknesses, some correction is sufficient, in particular I would recommend to avoid the term "administrative responsibility" and to use only "administrative-penal".

I have found no evidence of plagiarism and use of other people's scientific contributions in a way not regulated by law.

In conclusion, I find that with the qualities of the submitted dissertation for the award of the degree of Doctor with the title "The Administrative-Penal Liability of Legal Entities" the candidate Plamen Tsankov Rusev deserves the award of the degree of Doctor in the Field of Higher Education 3. Social, economic and legal sciences, professional field 3.6 Law, doctoral program "Administrative Law and Administrative Procedure"

Prepared the opinion

(Assoc. Prof. Konstantin Pehlivanov Ph.D.)

09.09.2024

Plovdiv